

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON KAUPPAKORKEAKOULUN (JSBE) OHJEET VÄITÖSKIRJAN VASTAVÄITÄJÄLLE

Pikaohje vastaväittäjälle	1
Väitöskirjavaatimusten tiivistelmä	1
Määritelmä ja tieteelliset kriteerit	1
Väitöskirjan rakenne	2
Itsenäisen työn kuvaus	2
Väitöskirjan julkinen tarkastus ja vastaväittäjän tehtävä	3
Vastaväittäjän nimeäminen	3
Kustoksen nimeäminen ja tehtävä	3
Väitöstilaisuuden materiaalit ja yhteydenpito	3
Plagiaatintunnistus ja epäily hyvän tieteellisen käytännön loukkauksesta	4
Vastaväittäjän lausunto	4
Vastaväittäjän lausunnon lähettäminen ja palkkio	5
Arviointilautakunta	5
Päätöksenteko	5
Arviointikriteerit ja -asteikko	5
Väitöstilaisuus	6
Väitöstilaisuuden kulku	8

Vastaväittäjän tehtävänä on tarkastaa väitöskirja ja sen tieteellinen laatu julkisessa väitöstilaisuudessa. Tiedekuntaneuvostolle antamassaan arviointilausunnossa vastaväittäjä antaa oman esityksensä väitöskirjalle annettavasta arvostuksesta huomioiden väittelijän puolustautumisen väitöstilaisuudessa.

PIKAOHJE VASTAVÄITÄJÄLLE

- Kirjoita noin 2–4 sivun lausunto, jossa esität väitöskirjan vahvuudet ja heikkoudet sekä näkemyksesi arvostuksesta ("Hylätty", "Hyväksytty" tai "Kiittäen hyväksytty"). Arvostus "Kiittäen hyväksytty" voidaan myöntää vain erityisen ansiokkaalle työlle, joka kuuluu alansa parhaimmiston (10–15%).
- Muista allekirjoittaa lausunto, sähköinen allekirjoitus käy.
- Lausunto tulee palauttaa kahden viikon sisällä väitöstilaisuudesta osoitteeseen doctoral-dissertations@jyu.fi (ei ohjaajalle tai väittelijälle).
- Vastaväittäjä kuuluu väitöskirjan arviointilautakuntaan. Arviointilautakunnan puheenjohtaja on yhteydessä vastaväittäjään ennen väitöstilaisuutta. Vaikka vastaväittäjä onkin osa arviointilautakuntaa, hänen tulee toimittaa näiden ohjeiden mukainen oma erillinen lausuntonsa.
- Yksityiskohtaiset ohjeet tehtävään ja lausuntoon: katso alla kohta "[Väitöskirjan julkinen tarkastus ja vastaväittäjän tehtävä](#)".

VÄITÖSKIRJAVAATIMUKSIEN TIIVISTELMÄ

Jyväskylän yliopiston väitöskirjavaatimukset 1.1.2025 alkaen löytyvät kokonaisuudessaan yliopiston verkkosivuilta: [Väitöskirjavaatimukset 1.1.2025 alkaen | Jyväskylän yliopisto](#). Alla tiivistelmä keskeisistä vaatimuksista.

Määritelmä ja tieteelliset kriteerit

Väitöskirjan tulee olla tutkimukseen perustuva eheän kokonaisuuden muodostava tieteellinen esitys väittelijän tutkimusalalta. Väitöskirjan tulee osoittaa väittelijän kriittistä ajattelua, oman tutkimusalan syvällistä tuntemusta sekä tieteellisen tutkimuksen menetelmien hallintaa ja soveltamiskykyä. Sen tulee sisältää uutta tieteellistä tietoa ja perusteltuja tuloksia sekä olla tieteellisesti vakuuttava, rehellinen ja tutkimuseettisten normien mukainen.

Väitöskirjan rakenne

Artikkeliväitöskirja koostuu samaa ongelmakokonaisuutta käsittelevistä artikkeleista ja yhteenvedosta. Se voi sisältää julkaistuja tai julkaistavaksi hyväksytyjä vertaisarvioituja artikkeleita tai käsikirjoituksia, jotka ovat tieteellisessä vertaisarvioinnissa tai valmiita lähetettäväksi vertaisarviointiprosessiin. Artikkeliväitöskirjassa tulee olla *vähintään kaksi, tyypillisesti 3–4 tieteellistä julkaisua tai käsikirjoitusta, joista vähintään yksi on julkaistu tai julkaistavaksi hyväksytty vertaisarvioitu artikkeli*.

Esseeväitöskirja on artikkeliväitöskirjaa muodoltaan ja vaatimuksiltaan vastaava väitöskirja, joka koostuu *julkaisemattomista* tieteellisistä käsikirjoituksista sekä yhteenvedosta.

Artikkeli- ja esseeväitöskirjan yhteenveto sisältää kysymyksenasettelun, kirjallisuuskytkökset, teoreettisen viitekehyksen, menetelmät, osatutkimusten tulokset ja johtopäätökset sekä niiden vaikuttavuuden arvioinnin. Yhteenvedon ei tarvitse sisältää sellaista uutta tieteellistä tietoa, jota ei ole tuotu esille artikkeleissa.

Monografiaväitöskirja on aiemmin julkaisematon, yksin tekijän nimissä oleva yhtenäinen tieteellinen tutkimus. Tekijä voi julkaista väitöskirjan aihepiiristä artikkeleita ennen varsinaista väitöskirjan valmistumista ja viitata niihin väitöskirjassaan.

Itsenäisen työn kuvaus

Väittelijän *itsenäisen työn osuuden* tulee olla osoitettavissa kaikissa väitöskirjoissa ja kuvattuna selkeästi *väitöskirjan yhteenveto-osassa*. Itsenäisen työn osuuden kuvauksen lopussa tulee mainita, onko väitöskirjan tekemisessä hyödynnetty tekoälypohjaisia sovelluksia.

Mikäli väitöskirja sisältää yhteiskirjoitettuja artikkeleita/käsikirjoituksia väitöskirjan tekijän kontribuutio kussakin artikkelissa/esseessä laaditaan kauppakorkeakoulussa taulukkomuodossa CRediT-luokitukseen pohjautuen. Taulukossa tulee kuvata tekijän osuus tutkimusongelman ja kirjallisuuden, tutkimussuunnittelun ja aineiston sekä aineiston analyysin, tulosten ja kirjoittamisen osalta. Jos yhteisartikkelia tai -esseetä käytetään muissa väitöskirjoissa, tämä on mainittava itsenäisen työn kuvauksessa, samoin kuin tekoälypohjaisten sovellusten käyttö.

VÄITÖSKIRJAN JULKINEN TARKASTUS JA VASTAVÄITÄJÄN TEHTÄVÄ

Vastaväittäjän nimeäminen

Tiedekunta määrää väitöskirjan julkiseen tarkastustilaisuuteen yhden tai useamman vastaväittäjän, joiden tulee olla professoreita tai tohtorin tutkinnon suorittaneita, joilla on riittävät tieteelliset ansiot ja jotka ovat muualta kuin Jyväskylän yliopistosta. Väitöskirjan ohjaaja ei voi toimia vastaväittäjänä.

Vastaväittäjän nimeämisessä tulee noudattaa hallintolain mukaista esteettömyysvaatimusta. Vastaväittäjä ei saa olla väittelijään sellaisessa suhteessa, joka voi asettaa hänen puolueettomuutensa kyseenalaiseksi.

Ohjaajan tulee selvittää esteellisyys jo ennen vastaväittäjän nimeämistä. *Jos vastaväittäjä epäilee esteellisyyttään, hänen tulee ottaa yhteyttä jatkotutkintokoulutuksen tuen tiimin mahdollisimman pian, doctoral-dissertations@jyu.fi.*

Kustoksen nimeäminen ja tehtävä

Väitöstilaisuuteen määrätään kustos, yleensä väitöskirjan ohjaaja, joka toimii väitöstilaisuuden puheenjohtajana. Kustoksen tulee olla työsuhteessa Jyväskylän yliopistoon. *Kustoksen tehtävänä on perehdyttää vastaväittäjä väittelyohjeisiin, väitöskäytänteisiin ja käytössä olevaan arvosteluasteikkoon. Kustos auttaa vastaväittäjää myös matkajärjestelyissä. Matkalippujen ja majoituksen varaamisesta sekä muista käytännön asioista kannattaa keskustella hyvissä ajoin ennen väitöspäivää kustoksen kanssa.*

Väitöstilaisuuden materiaalit ja yhteydenpito

Jatkotutkintokoulutuksen tuen tiimi toimittaa tiedekunnan päättämälle vastaväittäjälle vastaväittäjän ohjeet. *Väittelijä tai kustos lähettää lopullisen väitöskirjan vastaväittäjälle.*

Lukuun ottamatta väitöskirjan toimittamista ja vastaanottamista, vastaväittäjä ja väittelijä eivät saa olla yhteydessä keskenään. Yhteydenpidon (mikäli sille on tarvetta) tulee tapahtua kustoksen välityksellä. Väittelijän on tuotava ohjaajansa tietoon, mikäli vastaväittäjä on ollut häneen yhteydessä tarkastusprosessin aikana. Myös vastaväittäjän on mainittava lausunnossaan, mikäli yhteydenpitoa on ollut tarkastusprosessin aikana.

Plagiaatintunnistus ja epäily hyvän tieteellisen käytännön loukkauksesta

Käsitteily on tarkistettu plagiaatintunnistusohjelmalla (Turnitin) ennen esitarkastajille lähettämistä. Jos väitöskirjaan kohdistuu epäily hyvän tieteellisen käytännön loukkauksesta, tulee noudattaa yliopiston vilppiepäilytilanteisiin liittyviä ohjeita: [Rehtorin päätös opiskelun eettisistä ohjeista ja vilppitapausten käsittelystä Jyväskylän yliopistossa \(21.6.2023\)](#).

Vastaväittäjän lausunto

Vastaväittäjän tulee antaa kahden viikon kuluessa väitöstilaisuudesta noin 2–4 sivun kirjallinen lausunto, jossa hän esittää oman arvionsa väitöskirjalle annettavasta arvosanasta tai arvolauseesta. Esityksessä tulee ottaa huomioon väittelijän puolustautuminen väitöstilaisuudessa. Arviointi kohdistuu väitöskirjaan kokonaisuutena, joten artikkeliväitöskirjassa tulee arvioinnin kattaa myös julkaistut artikkelit.

Kun vastaväittäjälle lähetetään virallinen tieto tehtävään nimittamisestä ja tiedekunnan väitöstilaisuuspäätöksestä, väitöskirjakäsitteily on jo saanut väittelyluvan ja esitarkastuksessa väitöskirjan on todettu täyttävän yliopiston väitöskirjavaatimukset ja hyväksymiselle asetetut vähimmäisvaatimukset, eli vähintään taso ”Hyväksytty” asteikolla ”Hylätty – Hyväksytty – Kiittäen hyväksytty”. Esitarkastuksessa on myös kiinnitetty huomiota hyvän tieteellisen käytännön ja tutkimuseettisten periaatteiden noudattamiseen. Jos julkisessa tarkastuksessa kuitenkin ilmenee näihin asioihin liittyviä seikkoja, ne tulee mainita lausunnossa.

Arviointilausunnossa huomioitava väitöstilaisuuden osuus alkaa väittelijän lectio praecursorian jälkeen ja päättyy vastaväittäjän esittämään loppulausuntoon. Arviointilausunnossa ei tuoda esiin muita seikkoja kuin niitä, jotka esitettiin myös itse väitöstilaisuudessa ja joihin väittelijällä näin ollen oli mahdollisuus vastata.

Jos vastaväittäjiä on useampi, he voivat antaa yksittäiset lausunnot tai halutessaan yhteisen lausunnon. Lausunto suositellaan kirjoitettavaksi väitöskirjan tai julkisen tarkastuksen kielellä.

Tiedekuntaneuvostolle osoitetusta lausunnosta tulee käydä ilmi väittelijän, väitöskirjan ja vastaväittäjän tiedot (nimi, affiliaatio), ja siinä tulee olla vastaväittäjän allekirjoitus.

Vastaväittäjän lausunnon lähettäminen ja palkkio

Lausunto tulee antaa viimeistään kahden viikon sisällä väitöstilaisuudesta.

Allekirjoitettu lausunto osoitetaan tiedekuntaneuvostolle ja lähetään pdf- tai docx-tiedostona jatkotutkintokoulutuksen tuen tiimille sähköpostiosoitteeseen doctoral-dissertations@jyu.fi (ei väittelijälle tai ohjaajalle). Jatkotutkintokoulutuksen tuen tiimi toimittaa lausunnon edelleen väittelijälle, vastuulliselle ohjaajalle ja tiedekuntaneuvostolle.

Vastaväittäjälle maksetaan Jyväskylän yliopiston määrittelemä palkkio. Palkkion maksatusta sekä mahdollisten matkakulukorvausten maksamista koskevat ohjeet lähetetään, kun tiedekunta on vastaanottanut lopullisen lausunnon.

Arviointilautakunta

Kauppakorkeakoulussa nimetään väitöskirjan arvioinnin tueksi arviointilautakunta, joka tekee tiedekuntaneuvostolle esityksen väitöskirjan arvosanasta. Väitöskirjan arviointilautakunnan muodostaa vastaväittäjä, oppiaineen väitellyt edustaja (puheenjohtaja), väitellyt jäsen (JSBE:n tai JYU:n edustaja). Kaikilla lautakunnan jäsenillä tulee olla tohtorin tutkinto, ja heidän on oltava riippumattomia väittelijästä. Väitöskirjan ohjaaja ei saa osallistua väitöskirjan arvosteluun, joten häntä ei voida nimetä arviointilautakuntaan.

Arviointilautakunnan puheenjohtaja kokoaa arviointilautakunnan ja on yhteydessä vastaväittäjään sekä kolmanteen jäseneseen sopiaakseen kokousajan. Tarkoituksena on, että arviointilautakunta kokoontuu heti väitöksen jälkeen laatimaan arvosanalausunnon, joka toimitetaan tiedekuntaan. Vastaväittäjä laatii tämän lisäksi edelleen myös oman lausuntonsa väitöstilaisuuden jälkeen.

Päätöksenteko

Kun tiedekunta on saanut vastaväittäjän ja arviointilautakunnan lausunnot, tiedekuntaneuvosto päättää väitöskirjan arvostelusta. Väittelijälle varataan tilaisuus vastineen antamiseen lausunnoista ennen päätöstä. Hänellä on myös oikeus tehdä oikaisupyyntö väitöskirjan arvostelua koskevasta päätöksestä.

ARVIOINTIKRITEERIT JA -ASTEIKKO

Väitöskirjan tulee täyttää yhdenvertaiset tieteelliset sekä oppimisen ja kyvykkyyden

todentavat kriteerit. Väitöskirjan tulee:

- sisältää uutta tieteellistä tietoa ja perusteltuja tuloksia sekä olla tieteellisesti vakuuttava
- osoittaa väittelijän kriittistä ajattelua, oman tutkimusalan syvällistä tuntemusta sekä tieteellisen tutkimuksen menetelmien hallintaa ja soveltamiskykyä
- olla tieteellisesti rehellinen ja tutkimuseettisten normien mukainen.

Kauppakorkeakoulussa väitöskirja arvostellaan asteikolla:

“Kiittäen hyväksytty”: Väitöskirja tarjoaa merkittävän panoksen tieteenalaan. Väitöskirja todennäköisesti johtaa tai on jo johtanut artikkeleihin arvostetuissa vertaisarvioituissa tieteellisissä lehdissä. Sen odotetaan olevan laajasti siteerattu tieteellisessä kirjallisuudessa. Esitykset arvostetuissa kansainvälisissä konferensseissa tai kokouksissa ovat myös osoitus tutkimuksen laadusta. Vain noin 10–15 prosenttia väitöskirjoista saa kiitettävän arvosanan. Arviointilautakunnan ehdotuksen tulee olla yksimielinen.

“Hyväksytty”: Väitöskirja tarjoaa tieteellisen panoksen tieteenalaan. Se sisältää innovatiivisia ja luovia ideoita ja voi johtaa tai on jo johtanut yhteen tai useampaan artikkeliin vertaisarvioituissa tieteellisissä lehdissä. Väitöskirja osoittaa tekijän kyvyn tuottaa itsenäisesti uusia tieteellisiä tuloksia.

“Hylätty”: Väitöskirja ei täytä hyväksymisen vähimmäisvaatimuksia.

Tiedekuntaneuvosto päättää väitöskirjan arvosanan julkisen tarkastuksen jälkeen.

VÄITÖSTILAISUUS

Väitöstilaisuus on yleisölle avoin julkinen tilaisuus. Yliopiston sääntöjen mukaan väitöstilaisuus ei saa kestää yli neljää tuntia. Yleensä tilaisuus kestää 2–2 ½ tuntia.

Väitöstilaisuuden alussa väittelijä pitää lectio praecursorian, joka saa kestää enintään 20 minuuttia.

Tämän jälkeen vastaväittäjä pitää lyhyen avauspuheenvuoron, jossa hän tiivistää väitöskirjan aseman laajemmassa tieteenalansa kontekstissa. Avauspuheenvuoro on kestoltaan vain muutaman minuutin mittainen. Sen tyypillisiä teemoja ovat väitöstutkimuksen tärkeys tai innovatiivisuus, tutkimusaiheeseen liittyvä aiempi tutkimus, tutkimusaiheen yhteydet muihin

oppiaineisiin tai tutkimuksen sosiaalinen ja tieteellinen relevanssi. Vastaväittäjän ei tarvitse mainita avauspuheenvuorossaan väitöstutkimuksen tavoitteita tai sisältöjä, koska väittelijä on käsitellyt niitä lectio praecursoriassa. Avauspuheenvuorossa ei tulisi myöskään olla konkreettista kritiikkiä tai arvioita väitöstutkimuksesta, vaan ne tulisi sisällyttää vastaväittäjän pidempään loppupuheenvuoroon väitöstilaisuuden lopussa.

Avauspuheenvuoron jälkeen väittelijä ja vastaväittäjä keskustelevat väitöskirjan aiheista. Vastaväittäjä esittää väittelijälle kysymyksiä, jotka koskevat käsikirjoituksen lopullista versiota. Väitöstilaisuuden tulisi olla kahden alansa tuntevan tutkijan korkeatasoista keskustelua väitöskirjan virittämistä aiheista eikä pelkkää väitöstutkimuksen virheiden listausta.

Vastaväittäjän olisi hyvä jäsentää käytettävissä oleva aika siten, että tilaisuuden lopussa jää riittävästi aikaa keskustella tutkimustuloksista ja johtopäätöksistä. Koska kaikki tilaisuuden kuulijat eivät tunne keskustelussa olevaa tutkimuskenttää tai tutkimusaihetta, vastaväittäjän olisi suotavaa huomioida yleisö kysymyksenasettelussaan tai esimerkiksi tietyn teorian tai metodin kuvailussa siten, että kaikki pystyvät seuraamaan keskustelua. Sen lisäksi että vastaväittäjä voi antaa arvokasta palautetta väittelijälle, väitöstilaisuus on myös oppimistilaisuus yleisölle.

Vastaväittäjä tiivistää loppupuheenvuorossaan väitöstutkimuksen vahvuudet ja heikkoudet sekä toteaa, esittääkö hän tiedekunnalle tutkimuksen hyväksymistä väitöskirjaksi. Loppupuheenvuorossa ei tulisi referoida tutkimuksen sisältöjä vaan pikemminkin esittää arvioiva tiivistys väitöstutkimuksen asemasta tutkimuskentällään ja tieteenalallaan, arvioida lyhyesti tutkimuksen lähestymistapoja, metodeja, johtopäätöksiä sekä tulevaisuuden tutkimusmahdollisuuksia. Loppupuheenvuoron ei tulisi sisältää ehdotusta väitöstutkimuksen arvosanaksi. Sen ei tulisi myöskään sisältää sellaista kritiikkiä, jota ei tullut esille edeltävässä keskustelussa ja jota koskien väittelijä ei ole siten voinut puolustaa valintojaan.

Avaus- ja loppupuheenvuoroja voi hyödyntää tiedekuntaan väitöstilaisuuden jälkeen lähetettävän vastaväittäjän lausunnon pohjana.

Väitöstilaisuuden kieli: Väittelijä keskustelee väitöstilaisuuden kielestä etukäteen kustoksen kanssa. Kielen määrää viime kädessä kustos kuultuaan asiassa myös vastaväittäjää. Väitöstilaisuudessa voidaan myös käyttää useita kieliä, mikäli kustos, väittelijä ja vastaväittäjä ovat niin sopineet.

Väitöstilaisuuden pukeutuminen: Väitöstilaisuudessa väittelijä, vastaväittäjä ja kustos pukeutuvat tilaisuuden arvokkuuden vaatimalla tavalla. Pukeutumistavan valitsee väittelijä neuvoteltuaan asiasta kustoksen kanssa. Kustos informoi vastaväittäjää pukeutumisesta. Perinteisiä väitösasuja ovat:

- Frakki ja tummat liivit
- Tumma puku
- Musta pitkähihainen asu (leninki tai jakkupuku), joka ei ole avokaulainen. Hattu ei kuulu väitösasuun.
- Väittelijä, vastaväittäjä ja kustos voivat käyttää myös yliopiston [väittelyviittoja](#).
- Ulkomainen vastaväittäjä voi halutessaan käyttää oman yliopistonsa akateemista asua.

Väitöstilaisuuden jälkeen voidaan järjestää epämuodollinen kahvitustilaisuus. Myöhemmin illalla järjestetään usein *vastaväittäjän kunniaksi karonkka*, johon väittelijä kutsuu vastaväittäjän. Vastaväittäjän odotetaan pitävän karonkassa lyhyen juhlapuheen (väittelijän puheen jälkeen).

Kustos antaa tarkempia ohjeita väitöstilaisuuden kulusta, lisäksi niihin voi perehtyä osoitteessa: [Väitöstilaisuus | Jyväskylän yliopisto](#)

Väitöstilaisuuden kulku

Väitöstilaisuus on yleisölle avoin julkinen tilaisuus, jossa väitöskirja tarkastetaan. Jyväskylän yliopistossa järjestettävissä väitöstilaisuuksissa noudatetaan perinteisiä tapoja ja muotoja, jotka voivat vaihdella tieteenaloittain ja myös muuttua ajan kuluessa. Väitöstilaisuuden yleinen rakenne ja yleisesti käytetyt sanamuodot ovat seuraavat:

1. Asianosaiset saapuvat väitöstilaisuuteen 15 minuuttia yli väitöstilaisuuden ilmoitetun alkamisajan siten, että ensin astuu saliin väittelijä, sitten kustos, ja viimeisenä vastaväittäjä. Yleisö on seisaallaan. Astuessaan saliin ja salista poistuessaan kustos ja vastaväittäjä pitävät tohtorin hatun vasemmassa kädessään siten, että lyyra on eteenpäin. Väitöstilaisuuden aikana hatut pidetään pöydällä.
2. Kun kaikki ovat asettuneet paikoilleen, kustos esittelee väittelijän, väitöskirjan otsikon ja vastaväittäjän sekä julistaa väitöstilaisuuden alkaneeksi sanoin "*tiedekunnan määräämänä kustoksena julistan väitöstilaisuuden alkaneeksi*".

3. Kohdistaan sanansa ensin kustokselle, vastaväittäjälle ja yleisölle väittelijä pitää seisaaltaan väitöskirjan aiheeseen johdattavan alkupuheensa lectio praecursorian, joka saa kestää enintään 20 minuuttia. Esitys aloitetaan sanoin: "*Arvoisa kustos, kunnioitettu vastaväittäjä, hyvät kuulijat.*"
4. Lectio praecursorian päätyttyä väittelijä edelleen seisten pyytää vastaväittäjää esittämään ne muistutukset, joihin katsoo väitöskirjan antavan aihetta. Pyyntö esitetään sanoin: "*Pyydän Teitä, arvoisa professori (tohtori tms.) tiedekunnan määräämänä vastaväittäjänä esittämään ne muistutukset, joihin katsotte väitöskirjani antavan aihetta.*"
5. Vastaväittäjä esittää seisaaltaan lyhyen alkulausunnon, jossa hän käsittelee väitöskirjan aihepiirin asemaa ja merkitystä tieteessä ym. samankaltaisia yleisluonteisia kysymyksiä. Lausunnon jälkeen vastaväittäjä ja väittelijä istuutuvat.
6. Varsinaisen tarkastuksen alkupuolella vastaväittäjä kohdistaa ensin huomion metodisiin ja yleisiin kysymyksiin, minkä jälkeen seuraa yksityiskohtainen tarkastus.
7. Päätettyään tarkastuksen vastaväittäjä esittää seisaaltaan loppulausunnon, jota väittelijä kuuntelee seisaaltaan. Loppulausunnon päätteeksi vastaväittäjä kertoo esittääkö hän väitöskirjaa tiedekunnalle hyväksyttäväksi.
8. Väittelijä esittää seisaaltaan kiitoksensa vastaväittäjälle, joka istuutuu sen jälkeen.
9. Väittelijä kääntyy yleisön puoleen, ja kehottaa niitä läsnäolijoita. (ns. ylimääräisiä vastaväittäjiä), joilla on jotakin muistuttamista väitöskirjaa kohtaan, pyytämään puheenvuoron kustokselta. Kehotus tapahtuu sanoin: "*Tämän jälkeen kehotan niitä arvoisia läsnäolijoita, joilla on jotakin muistuttamista väitöskirjani johdosta, pyytämään puheenvuoron kustokselta.*" Tämän jälkeen väittelijä istuutuu.
10. Kustos johtaa puhetta jakaen puheenvuorot ja valvoo, että väittelijä saa välittömästi vastata kuhunkin huomautukseen ja ettei käytetyissä puheenvuoroissa poiketa aiheesta. Yleensä puheenvuoroja ei ilmaannu. Jos puheenvuorossa esitetään huomautus hyvän tieteellisen käytännön vastaisesta toiminnasta, kustos kirjaa huomautuksen ylös tai, jos huomautus on pitkä ja moniulotteinen, pyytää huomautuksen kirjallisesti määräaikaan mennessä ja siinä muodossa ja laajuudessa kuin se esitettiin väitöstilaisuudessa. Mahdolliset huomautukset tulee tarkistaa ja selvittää ja tuoda tiedekuntaneuvoston tietoon. Asia voidaan jättää tiedekuntaneuvostossa pöydälle lisäselvitystä varten.

11. Kustos julistaa seisaallaan väitöstilaisuuden päättyneeksi lausuen: "*Väitöstilaisuus on päättynyt.*" Väitöskirjan julkinen tarkastus saa kestää enintään neljä tuntia. Yleensä tilaisuus kestää 2–2 ½ tuntia.

12. Väittelijä, kustos ja vastaväittäjä poistuvat salista samassa järjestyksessä kuin saapuivatkin. Yleisö seisoo.

Väitöstilaisuuden tulisi olla kahden alansa tuntevan tutkijan korkeatasoista keskustelua väitöskirjan virittämistä aiheista. Valistuneen maallikon tulisi pystyä seuraamaan keskustelua ja sen tulisi antaa hänellekin ajateltavaa. Julkisena tilaisuutena väitöstilaisuus on tärkeä ikkuna yliopiston työskentelyyn.